

دیدگاه

بنگاه بازي بانك‌ها

امید علی بابایی

پژوهشگر

امروزه‌به‌واسطه‌عملکردنامناسب‌بانک‌هاوسیاست‌گذاری‌های غلط قبلی در نظام بانکی، اعتماد مردم به نظام بانکی کاهش یافته و عملکرد بانک‌ها زیر سوال رفته است که همین سیاست های غلط، تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران فعلی نظام بانکی کشورادرگیربرطرف‌کردن مشکلات و مصائب باقی مانده از سال‌های قبل کرده که بارها در همان گذشته هم کارشناسان و صاحب‌نظران دلسوز درباره بحران‌هایی که ممکن است نظام بانکی در آینده با آن مواجه شود، هشدار داده بودند. یکی از کارکردها و وظایف اصلی نظام بانکی، تأمین مالی بنگاه‌ها برای رونق تجارت و اشتغال‌زایی است که همین نحوه تأمین مالی، هم‌اکنون تبدیل به پاشنه آشیل بانکداری و ایجاد ناترازی در سیستم بانکی شده است. سال‌های بسیار زیادی است که بحث بنگاه‌داری بانک‌ها مطرح بوده و این موضوع بعد از موج خصوصی‌سازی بانک‌ها تبدیل به بحرانی شد که هنوز هم نظام بانکی با آن درگیر است. چندین سال پیش مقام معظم رهبری در یکی از سخنان خود فرمودند: «بانک‌ها چرا مشکل نقدینگی پیدا می‌کنند؟ برای خاطر اینکه شعبه زیاد می‌کنند، برای اینکه آسایشگاه برای افراد خودشان درست می‌کنند، پول‌های مردم را می‌گیرند و این‌جوری امکانات درست می‌کنند. بنده در تهران با ماشین از یک جایی عبور می‌کردم، یک دیوار طولانی بود؛ فلان است. حالا اینکه یک تشکیلاتی است که لابد برای تفریح و مانند این حرف‌هاست؛ نه، بانک‌ها بنگاه‌داری می‌کنند.» اگر همان موقع که مقام معظم رهبری هشدار دادند نگذارید بانک‌ها بنگاه‌داری کنند، جلوی بنگاه‌داری آنها گرفته می‌شد، الان دولت گروگان بانک‌ها نبود. از طرف دیگر در عمل بهره بانکی در بانک‌های خصوصی خودسرانه تعیین می‌شود اما در بانک‌های دولتی به مصوبات بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار توجه می‌شود و با مردم بهتر رفتار می‌کنند. این‌جاست که اتفاقا دولتی بودن بانک‌ها باعث می‌شود تا روری آنها نظارت وجود داشته باشد تا بانک مرکزی مجبور نشود با چاپ پول اضافه، اشتباه‌ها و تخلفات برخی بانک‌های خصوصی را جبران کند. در این بین بدهی دولت به بانک‌ها، بانک مرکزی و دولت رادر موضع ضعف قرار داده و باعث می‌شود سیستم نظارتی نتواند به درستی نقش خود را ایفا کند. همین بهانه سبب می‌شود بانک‌ها خودسره‌نامه عمل کنند و وقتی عدم ناترازی در آنها ایجاد می‌شود، دولت پول چاپ می‌کند و به بانک‌ها می‌دهد. نحوه انجام خصوصی‌سازی در نظام بانکی به میانبری برای گسترش بنگاه‌داری بانک‌ها تبدیل شد؛ پس خصوصی‌سازی بانک‌ها همانند سایر خصوصی‌سازی‌ها نیست که مدبران و صاحبان آن مجموعه‌ها دلسوزی زیادی برای مجموعه خود یکنند چون تفکر بانک‌ها این است که هرقدر پول کم بیاورند چایخانه بانک مرکزی در اختیار آنان است! البته باید اشاره کرد در همه جای دنیا بانک‌ها توسط دولت‌ها به‌صورت ویژه‌ای حمایت می‌شوند تا مشکلات و بحران‌های سیاسی و اجتماعی ایجاد نشود حالا چه آن بانک خصوصی باشد و چه دولتی!

بهره بانکی

حربه دیگر بانک‌ها برای بنگاه‌داری و نقش آفرینی در سایر بازارها، عدم تبعیت از سیاست‌های پولی از جمله نرخ‌های بهره مصوب است که خروجی آن منجر به ایجاد انحصار از طریق قدرت گرفتن بنگاه‌ها است و ایستنه به بانک‌ها می‌شود. بالا رفتن نرخ بهره برای قدرتمندان و انحصارطلبان نگران‌کننده نیست چون تغییر حاشیه سود حاصل از افزایش نرخ بهره را بر روی قیمت محصول خود اعمال می‌کنند، در مقابل برای بنگاه‌های متوسط و کوچک، بحران خواهد شد. این سیستم بنگاه‌ها تعیین‌کننده قیمت نیستند و برای اینکه مشتریانشان کم نشود مجبورند سود کمتری بگیرند و چون تعداد فروششان هم کم است، نسبت سود خالص به هزینه برایشان پایین می‌آید که باعث می‌شود از چرخه تولید و تأمین حذف شده و انحصار در آن محصول بیشتر و احتمالا کیفیت محصول کم‌تر شود. پس بهتر است بهره وام بنگاه‌های بزرگ بیشتر از بنگاه‌های کوچک و سود سپرده بنگاه‌های بزرگ، کمتر از بنگاه‌های کوچک باشد چون حتی اگر حاشیه سود یک محصول در بنگاه‌های بزرگ نسبت به بنگاه‌های کوچک‌تر، کمتر باشد، از آنجا که در بنگاه‌های بزرگ‌تر تعداد فروش بیشتر است، نسبت سود خالص به هزینه هم در فروش سالانه بیشتر خواهد بود، از طرف دیگر متأسفانه در اکثر زمینه‌های مختلف کسب وکار نوعی انحصار وجود دارد که این شرایط انحصاری در ایجاد بنگاه‌های بزرگ بیشتر بوده که باعث تضمین سود به‌واسطه وجود انحصار برای آنها می‌شود.

بنگاه‌های متوسط و کوچک

در کشورهای پیشرفته، بنگاه‌های اقتصادی متوسط و کوچک، ساختار اصلی نظام تولید را تشکیل می‌دهند. این نوع بنگاه‌ها باید به‌صورت مستقیم از طرف دولت پشتیبانی شده‌تا بتوانند در مقابل بنگاه‌های بزرگ توانایی مراقبت از خودشان را داشته باشند تا به فعالیت خود ادامه داده و آن را گسترش دهند. اگر بازارها آزاد باشند و بانک‌ها به‌جای بنگاه‌بازی و ارائه تسهیلات کلان به بنگاه‌های بزرگ به ارائه تسهیلات به بنگاه‌های متوسط و کوچک بپردازند، مردم پولشان را در بانک نمی‌گذارند و در جای دیگری سرمایه‌گذاری می‌کنند مثلا شغل‌های خانگی یا کارگاه‌های کوچک ایجاد می‌کنند و محصولاتشان را در شبکه‌های مجازی به فروش می‌رسانند و به‌واسطه افزایش تنوع محصولات یا کارخانه‌های بزرگ نیز رقابت می‌کنند به‌شرطی که به‌درستی از آنها حمایت مالی شود تا اگر بنگاه‌های بزرگ خواست تعدیل نیرو انجام دهد کارگزارانش به‌جای اینکه بیکار شوند بتوانند به‌واسطه تجربه و مهارتی که کسب کرده‌اند به‌عنوان کارآفرین خرد شروع به فعالیت‌کنند. این فرآیند مزایای زیر را در پی دارد:۱- به‌واسطه افزایش تعداد افراد مشارکت‌کننده در خلق خدمت یا محصول، به نواوری منجر می‌شود.۲- از ایجاد رانت و افزایش انحصارطلبی جلوگیری می‌کند.۳- بنگاه‌های بزرگ می‌توانند بعد از دیدن نتایج عملکرد بنگاه‌های کوچک، بدون ریسک و بدون نیاز به سعی و خطا، ایده یا محصول آنها را خریداری کرده و انگیزه رشد و پیشرفت در آن بازار را افزایش دهند.۴- دولت نخبه‌نمی‌شود به هر ساز بنگاه‌های بزرگ برصد که کل بازار را در دست گرفته‌اند و می‌خواهند از دولت باج‌گیری کنند.

آرمان ملی

بررسی «آرمان ملی» از اثرات پنهان نظام ارز چندنرخی بر اقتصاد

پایانی برای امضاهای طلایی

◀ **شفافیت نظام ارزی با نظام تک‌نرخی شدن**

◀ راهکارهای جایگزین

این کارشناس ادامه داد: به جای تلاش برای بازگشت به نظام چندنرخی، باید به دنبال راهکارهای مؤثرتر و پایدارتر برای کنترل تورم و بهبود وضعیت اقتصادی بود. از جمله این راهکارها می‌توان به اصلاحات ساختاری، تقویت تولید داخلی و ایجاد شفافیت در فرآیندهای اقتصادی اشاره کرد. باید به جای ایجاد قیمت‌های متفاوت، به سمت ایجاد یک بازار رقابتی و شفاف حرکت کنیم که در آن قیمت‌ها به‌صورت طبیعی و بر اساس عرضه و تقاضا تعیین شوند. ستوده اضافه کرد: افزایش نقدینگی در اقتصاد ایران به دلیل سیاست‌های پولی نادرست و عدم کنترل مؤثر بر منابع مالی، به‌کاهش ارزش پول ملی و افزایش نرخ تورم منجر شده است که در نهایت این وضعیت می‌تواند به ناپایداری اقتصادی و کاهش قدرت خرید مردم منجر شود. قطعاً رشد نقدینگی بدون پشتوانه تولید، به‌طور مستقیم بر ارزش پول ملی تأثیر می‌گذارد و باعث افزایش قیمت‌ها می‌شود. این موضوع نه تنها به اقتصاد آسیب می‌زند بلکه به صورت پنهان و آشکار باعث لطمه به آحاد مختلف مردم می‌شود، لذا برای حل این مشکلات، نیاز به اتخاذ تصمیمات هوشمندانه و پایدارتر وجود دارد که به جای ایجاد سیستم‌های جدید، بر اصلاحات ساختاری و تقویت تولید داخلی تمرکز کند. او ضمن تأیید اینکه با توجه به تورم حدود ۴۰ درصدی تثبیت ارز واقعی نیست گفت: تلاش برای تثبیت نرخ ارز در شرایطی که تورم رقمی بالاتر از آن را نشان می‌دهد، معقول نیست، بر اساس اصول اقتصاد تلاش برای کنترل نرخ ارز باید با در نظر گرفتن واقعیت‌های اقتصادی و شرایط بازار انجام شود.

امیرعلی ستوده: به جای تلاش برای بازگشت

به نظام چندنرخی، باید به دنبال راهکارهای

مؤثرتر و پایدارتر برای کنترل تورم و بهبود

وضعیت اقتصادی بود

◀ پایان رانت و فساد

این کارشناس حذف نظام چندنرخی ارز را فرصتی برای پایان رانت به ویژه در بین گروهی از تولیدکنندگان دانست و افزود: یکی از پیامدهای اجتناب‌ناپذیر سیاست چندنرخی، ایجاد فساد گسترده در نظام اقتصادی است. در چنین سیستمی، ارز با قیمت‌های مختلف برای اهداف گوناگون تخصیص داده می‌شود. این تفاوت نرخ‌ها، فضای وسیعی برای رانت‌خواری و سوءاستفاده ایجاد می‌کند. واردکنندگان

سال هفتم شماره ۲۰۰۵

armanmeli.ir

ممکن است ارز ترجیحی را برای واردات کالا‌های اساسی دریافت کنند اما آن را صرف واردات کالا‌های غیرضروری یا حتی خارج کردن ارز از چرخه اقتصادی کنند. حذف ارز چند نرخی می‌تواند به پایان رانت، امضاهای طلایی و فساد کمک کند، چرا نظام چند نرخی ارز به عنوان یکی از عوامل اصلی ایجاد رانت و امضاهای طلایی شناخته می‌شود. در این سیستم، تفاوت قیمت‌ها برای ارزهای مختلف به افراد خاصی این امکان را می‌دهد که از این تفاوت‌ها بهره‌برداری کنند و به نوعی از منابع عمومی سوءاستفاده نمایند. از این رو با ایجاد یک نرخ ارز واحد، شفافیت بیشتری در بازار ایجاد می‌شود و امکان سوءاستفاده کاهش می‌یابد. در این راستا امکان حذف فساد اقتصادی که یکی از معضلات جدی کشور در سال‌های اخیر بوده است نیز از بین می‌رود، چراکه فساد اقتصادی یکی از پیامدهای منفی نظام چند نرخی ارز است، چون در شرایطی که قیمت‌ها به‌صورت غیرشفاف تعیین می‌شوند، احتمال فساد و سوءاستفاده‌های مالی افزایش می‌یابد. او اضافه کرد: با حذف ارز چند نرخی و ایجاد یک بازار رقابتی و شفاف، می‌توان به کاهش فساد و بهبود وضعیت اقتصادی کشور کمک کرد. شفافیت در تعیین نرخ ارز می‌تواند در نظام تک نرخی ارز امکان فساد و تخلف‌ها را کاهش می‌دهد و علاوه بر این اعتماد عمومی و بهبود فضای کسب و کار را افزایش می‌دهد.

◀ نیاز به منابع ارزی بالا

این کارشناس معتقد است: برای حفظ نظام چندنرخی، دولت باید به‌طور مداوم منابع ارزی قابل توجهی را به بازار تزریق کند، این در حالی است که بسیاری از کشورها، به‌ویژه در شرایط تحریم یا کاهش درآمدهای نفتی، با محدودیت منابع ارزی مواجه هستند. در چنین شرایطی، اجرای این سیاست منجر به هدررفت ذخایر ارزی و وابستگی بیشتر به واردات می‌شود. اما در نظام ارزی شناور یا تک‌نرخی، ارزش ارز بر اساس عرضه و تقاضای بازار تعیین می‌شود. این سیاست فشار کمتری بر ذخایر ارزی وارد کرده و وابستگی به منابع خارجی کاهش می‌دهد. به این ترتیب، در نظام تک‌نرخی، به دلیل حذف تفاوت نرخ‌ها، چنین رآتنی ایجاد نمی‌شود و همه افراد و شرکت‌ها در شرایط برابر اقتصادی فعالیت می‌کنند. او درباره آسیب‌های احتمالی نظام تک نرخی ارز به افزایش قیمت کالا‌های اساسی گفت: اتفاقاً یکی از یکی از اهداف اصلی نظام چندنرخی، کنترل قیمت کالا‌های اساسی است. با این حال، تجربه نشان داده است که این سیاست اغلب به نتیجه عکس منجر می‌شود. کالا‌هایی که با ارز ترجیحی وارد می‌شوند، گاهی با نرخ ارز آزاد به فروش می‌رسند یا حتی قاچاق می‌شوند، در نتیجه، قیمت کالا‌های اساسی افزایش یافته و فشار بیشتری بر اقشار ضعیف وارد می‌شود. در عین حال به منظور تبعات ناگوار کوتاه مدت اجرای این سیستم پس از اجرای نظام پیام‌گسترده نظام چندنرخی بازار این است که، سیاست‌هایی مانند تخصیص یارانه نقدی مستقیم به مردم یا تقویت تولید داخلی کالا‌های اساسی را در پیش بگیریم که راهکارهای مؤثرتری برای کنترل قیمت‌ها هستند.

◀ ضعف ارزی و شوک اقتصادی

ستوده اضافه کرد: حفظ نرخ ارز ثابت و چندنرخی، تعادل بازار را مختل می‌کند، در حقیقت این سیستم در بلندمدت، باعث کاهش رقابت‌پذیری صنایع داخلی و تضعیف تولید ملی می‌شود. علاوه بر این، با کاهش ذخایر ارزی، فشار بر نرخ ارز افزایش یافته و شوک‌های ارزی شدیدی رخ می‌دهد که پیامدهای اقتصادی و اجتماعی گسترده‌ای دارد. اما سیاست‌های ارزی شناور، هرچند ممکن است در کوتاه‌مدت نوساناتی ایجاد کنند، اما در بلندمدت تعادل طبیعی بازار را حفظ کرده و از وقوع شوک‌های ناگهانی جلوگیری می‌کنند.

◀ آژموده‌هایی غیرقابل اکتاء

این کارشناس در پایان خاطرنشان کرد: سیاست ارز چندنرخی در بسیاری از کشورها آزمایش شده و به ندرت نتایج مثبتی به همراه داشته است. این سیاست، با ایجاد فساد، هدررفت منابع، و فشار اقتصادی بر اقشار ضعیف، نه تنها مشکلات تورمی را حل نمی‌کند، بلکه اقتصاد کشور را در معرض آسیب‌های جدی تری قرار می‌دهد. از این رو تمرکز بر شفافیت، تقویت تولید داخلی، کاهش وابستگی به منابع خارجی، و اتخاذ سیاست‌های ارزی شناور یا تک‌نرخی راهکار مناسب جایگزینی است که علاوه بر حفظ منابع ارزی، زمینه را برای رشد اقتصادی پایدار و کنترل تورم فراهم می‌کنند. در این راستا نباید فراموش کرد که اقتصاد کشور نیازمند تصمیمات سیستمی، ارز با قیمت‌های مختلف برای اهداف گوناگون تخصیص داده می‌شود. این تفاوت نرخ‌ها، فضای وسیعی برای رانت‌خواری و سوءاستفاده ایجاد می‌کند. واردکنندگان تنها بحران‌ها را عمیق‌تر می‌کنند.

کاهش در بودجه سال آینده در تخصیص‌ارز به واردات کالا‌های اساسی صورت گرفته، اما این فرصتی است برای تقویت تولید داخل و بخشی از این ارز که از کشور خارج نمی‌شود به حمایت از تولیدکنندگان داخل و تأمین غذای مردم اختصاص می‌یابد. وزیر کشاورزی یادآور شد: محدودیت آب و تغییرات اقلیمی سبب شده است تا تکالیف وزارت کشاورزی است و طراحی آن انجام شده و بخش قابل توجهی هم دارد اجرامی شود ووزارت کشاورزی برای اجرای صد در صدی این برنامه نیاز به منابع دارد و فعلاً اختیار برای تصویب قانونی ندارد و فعلاً می‌تواند با برخورد ترحوم‌آی پیش‌رود و برای تخصیص مشوق‌هایی‌به منابع دارد.

نوری تصریح کرد: با محدودیت جدی آب مواجه هستیم و این موضوع جدی است و این سیاست در مورد چای هم اجراشده است. نوری فرژله ادامه داد: متأسفانه و به دلیل تنش‌های ارزی در سه سال گذشته دامداری‌ها به ویژه دام سبک متضرر شدند و ما مجبور به واردات شدید حدود ۲۷ درصدگوسفت مورد نیاز کشور سالانه وارد می‌شود و فقط هفت درصد آن با ارز ترجیحی می‌آید و باقی آن با ارز توافقی وارد می‌شود و تا زمانی که بازار تعدیل‌شود نیاز به واردات داریم، اما سیاست به سمت حمایت از تولید داخل ادامه دارد تا در واردات به سفر برسیم. وی خاطرنشان کرد: سه میلیارد دلار

دریچه

هشدار به مردم برای افزایش

سکه‌های تقلبی

عضو کمیسیون تخصصی طلا و جواهر اتاق اصناف ایران گفت: باید توجه داشته باشیم که قیمت طلا بالا رفته و هر چیزی که قیمت آن افزایش یابد، تقلب در آن زیاد می‌شود و سوءاستفاده‌ها هم بیشتر خواهد شد. محمد کشتی‌آرای، عضو کمیسیون تخصصی طلا و جواهر اتاق اصناف ایران در گفت‌وگو با ایلنا درباره کاهش قیمت سکه‌هایی که پلمب نیستند و کیوم ندراند، اظهار داشت: کیوم و پلمب سکه هیچ وجه اهمیت ندارد و بود و نبود آن نباید تغییری در قیمت ایجاد کند. اگر واحد صنفی و سکه فروشی به این بهانه قیمت سکه را کاهش می‌دهد، کلاهبردار و شیاد است. وی با تأکید بر اینکه هیچ قانونی برای کیوم سکه نداریم، گفت: اساساً در خرید سکه از مردم، آن واحد صنفی و طلا فروش برای تشخیص اصالت آن سکه را از کیوم خارج می‌کند. بنابراین وقتی طلا فروش باید آن سکه را باز کند، چه دلیلی دارد که به دلیل نبود کیوم قیمت آن را کاهش دهد.

عضو کمیسیون تخصصی طلا و جواهر اتاق اصناف ایران در پاسخ به این سوال که چرا در فروش سکه‌های حراجی بانک مرکزی، دلیل کاهش نرخ را نبود کیوم اعلام می‌کنند، تأکید کرد: این ادعایی برای کلاهبرداری است و هیچ قانون و استاندارد برای کیوم وجود نودن سکه نداریم. کشتی‌آرای ادامه داد: رسانه‌ها باید در این موارد و کلاهبرداری‌ها مردم را آگاه و روشن کنند و تمام واحدهای صنفی فارغ از اینکه مجوز دارند یا ندارند وقتی این ادعا را برای کاهش نرخ سکه در معامله خرید از مردم مطرح می‌کنند، در واقع کلاهبردار هستند و این موارد به ابزار برای شیادی تبدیل شده‌اند. وی افزود: از نظر اتحادیه افرادی می‌توانند سکه را و کیوم کنند که مجوز دارند و البته نه با تأکید می‌کنم که نباید تفاوتی بین سکه کیوم دار و غیر کیوم باشد. اساساً سکه باید باز باشد که قابل تشخیص باشد که جعلی نباشد. عضو کمیسیون تخصصی طلا و جواهر اتاق اصناف ایران با اشاره به افزایش سکه‌های تقلبی در بازار تأکید کرد: متأسفانه شاهد این هستیم که برخی از سکه‌های کیوم شده تقلبی یا با عیار پایین ترکیه هستند. بنابراین کیوم دلیلی بر اصالت سکه نیست و اگر طلا فروشی اصراً بر این موضوع دارد نادان است و آن بهانه‌ای برای کلاهبرداری کرده و مردم باید در این باره آگاه باشند. وی یب‌این اینکه مردم نمی‌توانند سکه تقلبی را از غیرتقلبی تشخیص دهند و تنها راهکار این است که سکه از افراد مطمئن خریداری شود، گفت: بارها و بارها به مردم اعلام کردیم که درباره خرید سکه مطمئن هوشیار باشند. چطور خانم‌های بار خرد لوازم بهداشتی آرایشی به این میزان جست‌وجو می‌کنند، اما برای خرید سکه از اولین واحد صنفی و طلا فروشی اقدام به خرید می‌کنند. کشتی‌آرای ادامه داد: حتی ممکن است این کلاهبرداری از سوی واحدهای جوازدار انجام شود اما اگر طلا فروشی مجوز داشته و سکه تقلبی فروخته امکان شکایت از آن و پیگیری وجود دارد و با تماس تعزیرات با شماره ۱۲۴ و رسیدگی انجام می‌شود.

بازار سرمایه

رکورد شکنی جدید بورس

دیروز شاخص کل بازار بورس با افزایش حدود ۴۸ هزار واحد به رقم دومیلیون و ۸۴۷ هزار واحد رسید تا نایت رکوردی جدید وارد کانال ۸.۲ میلیون واحد شود. بازار بورس در چهارمین روز اولین ماه زمستان رشد کرد. دیروز شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران ۴۷ هزار و ۹۳۱ واحد افزایش یافت و به رقم دو میلیون و ۸۴۷ هزار و ۱۶۷ واحد رسید. روز سه‌شنبه شاخص هم‌وزن نیز ۸۵۴۲ واحد افزایش داشت و در عدد ۸۵۳ هزار و ۷۱۰ واحد ایستاد. در چهارمین روز هفته تعداد سهام مثبت بورس ۲۵۶ عدد و سهام منفی ۸۰ عدد بود. به‌طور کلی بازار ۷۱.۱ درصد افزایش داشت. روز سه‌شنبه حدود ۵۵۰ هزار فقره معامله به ارزش بیش از ۱۶ هزار میلیارد تومان در بازار، سهام مثبت ارزش، سه و فولاد و فملی به ترتیب بیش‌ترین تأثیر را بر شاخص بورس داشتند. روز دی ۱۴۳ شاخص فرابورس ۱۷۵ هزار و ۱۷۵ واحد افزایش یافت و به ۲۶ هزار و ۹۷ واحد رسید. فجهان، ارتفاع و آریان بیش‌ترین تأثیر مثبت را بر شاخص فرابورس داشتند. بازار سهام از روز دوم آبان روند صعودی به خود گرفته و در ادامه رکورد‌های جدیدی را به ثبت رساند. تا جایی‌که در این مدت شاخص کل بورس حدود ۴۰ درصد رشد کرد که بیش‌ترین میزان یازدهی را در مقایسه با بازارهای رقیب مثل ارز، سکه و طلا از آن خود کرد. یکشنبه ۲۷ آبان بازار سرمایه پس از حدود چهار ماه کانال ۲.۲ میلیون واحد را پس گرفت و یکشنبه ۴ آذر از مرز ۳.۲ میلیون واحد عبور کرد. سه‌شنبه ۶ آذر پس از حدود ۱۹ ماه کانال ۴.۲ میلیون واحد را پس گرفت، ۱۴ آذر برای نخستین بار وارد کانال ۵.۲ میلیون واحد شد و پس از آن رکورد‌های جدیدی را به ثبت رساند؛ به طوری که ۲۴ آذر ماه به کانال ۶.۲ میلیون دست یافت، یکم دی کانال ۷.۲ میلیون واحد را فتح کرد و چهارم دی وارد کانال ۸.۲ میلیون شد.